

Lovforslag nr. L 85

Folketinget 2017-18

Fremsat den 9. november 2017 af undervisningsministeren (Merete Riisager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v.

(Uddannelsesparathedsvurdering)

§ 1

I lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1097 af 28. september 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 g, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»De forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat, der er nævnt i 1. pkt, suppleres med en tværgående vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer.«

2. I § 2 g, stk. 2, 3. pkt., ændres »sociale og personlige« til: »sociale, personlige og praksisfaglige«.

3. I § 2 i indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) Procedurer og kriterier for de praksisfaglige forudsætninger, som indgår i den tværgående vurdering.«
Nr. 2-6 bliver herefter nr. 3-7.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
 - 1.1. Indledning
 - 1.2. Baggrund
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Evaluering af lovforslaget
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

1.1. Indledning

Det foreslås, at der skal indgå en praksisfaglig dimension i vurderingen af, hvorvidt elever er uddannelsesparate til en ungdomsuddannelse. Den praksisfaglige dimension skal indgå som en del af uddannelsesparathedsvurderingen med et tværgående perspektiv. Den praksisfaglige vurdering skal dermed supplere vurderingen af de faglige, personlige og sociale forudsætninger, som uddannelsesparathedsvurderingen i dag baseres på. Den foreslåede model indebærer, at elever, som er vurderet uddannelsesparate ud fra de faglige, personlige og sociale forudsætninger, ikke efterfølgende kan vurderes ikkeuddannelsesparate på baggrund af den praksisfaglige vurdering.

Formålet med indførelse af en praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen er at tydeliggøre og fremhæve elevernes kompetencer også på det praksisfaglige område, bl.a. med henblik på at udfordre nogle af de elever, som alene har været orienterede mod gymnasiale uddannelser.

Praktiske færdigheder og kreativitet skal således spille en større rolle ved vurderingen af, hvorvidt en elev er uddannelsesparat. Sigtet hermed er at understøtte intentionen om, at uddannelsesparathedsvurderingen skal tage udgangspunkt i alle elevens kompetencer.

1.2. Baggrund

Vurdering af hvorvidt elever, der forlader 9. eller 10. klasse, har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er

nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse (uddannelsesparathed) blev indført i 2010 ved lov nr. 641 af 14. juni 2010 om vurdering af uddannelsesparathed, pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. og afbureaukratisering m.v. Bestemmelserne om uddannelsesparathed blev fastsat i forlængelse af politisk aftale af 5. november 2009 mellem daværende regering - Venstre og Konservative Folkeparti - og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om "Flere unge i uddannelse og job" (den såkaldte Ungepakke II).

Flere af elementerne fra aftalen blev videreført i forbindelse med politisk aftale af 24. februar 2014 mellem daværende regering - Socialdemokratiet og Radikale Venstre - og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser". Af aftalen fremgår bl.a., at uddannelsesparathedsvurderingen af de enkelte elever skulle fremrykkes til 8. klasse, og i forlængelse heraf skulle der ske en forenkling af den eksisterende uddannelsesparathedsvurdering i 9. klasse. Samtidig blev vurderingen forbedret, så den kom til at hvile på klare, objektive kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, herunder karakterer.

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik i februar 2017 en aftale om, at der i folketingssamlingen 2017/18 skal fremsættes lovforslag om ændring af vejledningsloven med henblik på at indføre en praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen.

Udgangspunktet for den model, som regeringen og Dansk Folkeparti har aftalt, og som foreslås gennemført med dette lovforslag, er, at alle elever, det vil sige også elever, som ønsker en gymnasial uddannelse, skal have vurderet deres praksisfaglighed, og at den praksisfaglige kompetence skal pege mod erhvervsuddannelserne generelt og ikke alene de tekniske erhvervsuddannelser. Det er forudsat i modellen, at vurderingen tager udgangspunkt i en helhedsvurdering af de praksisfaglige elementer, som i dag er indeholdt i folkeskolens undervisning.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

Efter den gældende bestemmelse i § 2 g, stk. 1, i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (herefter benævnt vejledningsloven) skal elever i folkeskolen, der i 9. og 10. klasse søger om optagelse til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, have en vurdering af, om de har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre ungdomsuddannelsen. En elev, der har indgået en uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser, anses dog for uddannelsesparat. Der vurderes til gruppen af de 3-årige gymnasiale uddannelser, til den 2-årige hf-uddannelse eller til gruppen af erhvervsuddannel-

ser, medmindre eleven har ønske om, at der vurderes til flere kategorier.

Bestemmelsen betyder, at elevens uddannelsesparathed vurderes på baggrund af elevens faglige forudsætninger (alle afsluttende standpunktskarakterer) samt en helhedsvurdering af henholdsvis elevens sociale og personlige forudsætninger. De personlige kompetencer vurderes ud fra elevens motivation, selvstændighed, ansvarlighed, mødestabilitet og parathed til at vælge uddannelse. De sociale kompetencer vurderes ud fra elevens samarbejdsevne, respekt og tolerance.

Efter § 2 g, stk. 2, i vejledningsloven foretages i 8. klasse en vurdering af elevens faglige forudsætninger på baggrund af elevens opnåede standpunktskarakterer. Elever, der har opnået mindst 4,0 i gennemsnit af alle de afsluttende standpunktskarakterer, der skal afgives i 8. klasse, har hidtil opfyldt de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat til såvel en gymnasial uddannelse som en erhvervsuddannelse. Med en ændring af vejledningsloven, jf. § 12, i lov nr. 1746 af 27. december 2016 om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love, som trådte i kraft den 1. august 2017, er det fastsat, at karakterkravet i både 8., 9. og 10. klasse er 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse. Reglerne om uddannelsesparathed blev herved skærpet, sådan at en elev i 8., 9. og 10. klasse, der ønsker en uddannelse til almen, merkantil eller teknisk studentereksamen, skal have mindst 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer for at opfylde de faglige forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat. Karakterkravet på mindst 4,0 i gennemsnit er bibeholdt til uddannelsen til hf-eksamen, og til erhvervsuddannelserne er karakterkravet 02 i dansk og matematik.

Herudover skal skolens leder vurdere, at de sociale og personlige forudsætninger er tilstrækkelige i forhold til at begynde på en ungdomsuddannelse. Denne vurdering er således en del af uddannelsesparathedsvurderingen, der samlet set udgør en af adgangsforudsætningerne for at have retskrav på optagelse til de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne. Vejledningslovens § 2 i bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om uddannelsesparathedsvurderingen, herunder kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, som skal indgå i vurderingen. Disse kriterier er fastsat i bekendtgørelse nr. 775 af 14. juni 2017 om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af uddannelse. Det følger heraf, at skolens leder skal sørge for, at der foretages en vurdering af elevernes sociale og personlige forudsætninger, og at der på alle klassetrin ved vurderingen af de personlige forudsætninger foretages en helhedsvurdering, hvori der indgår en afvejning af elevernes forudsætninger inden for mindst følgende områder: Motivation for uddannelse og lyst til læring, selvstændighed, herunder at eleven tager initiativ i opgaveløsninger, ansvarlighed, herunder at eleven er forberedt til timerne, mødestabilitet, herunder ret-

tidighed og lavt fravær samt at eleverne er parate i forhold til valg af ungdomsuddannelse eller andet.

Der skal ligeledes på alle klassetrin foretages en helhedsvurdering af de sociale forudsætninger, hvor mindst følgende områder indgår: Samarbejdsevne, herunder at kunne løse opgaver sammen med andre, overholde fælles aftaler og bidrage positivt til fællesskabet, respekt, herunder at udvise forståelse for andre mennesker samt tolerance, herunder at kunne samarbejde med mennesker, der er forskellige fra en selv.

Der er ikke i gældende lovgivning noget til hinder for, at uddannelsesparathedsvurderingen kan omfatte vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer, men der er ikke fastsat særskilte regler derom.

Folkeskolereformen har givet bedre mulighed for at arbejde med elevernes praksisfaglighed, herunder ved forløb og aktiviteter i åben skole, understøttende undervisning og valgfag i 7.-9. klasse samt bedre muligheder for udskolingslinjer, herunder profilinjer, og toninger af udskolingen.

Kommunerne skal tilbyde valgfag fra 7.-9. klasse. Der skal tilbydes eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 120 undervisningstimer årligt. Eleverne skal vælge mindst ét valgfag på hvert af klassetrinene 7.-9. Der er i folkeskoleloven fastsat en række valgfag, hvortil der er udarbejdet Fælles Mål. Det er følgende fag: Tysk, fransk, spansk, billedkunst, medier, filmkundskab, drama, musik, håndværk og design, madkundskab, almindelige indvandrer-sprog for elever med fornødent forhåndskendskab til det pågældende sprog samt arbejdskendskab. Kommunalbestyrelsen kan derudover vælge at tilbyde eleverne de værkstedsvalgfag, der kan tilbydes i 10. klasse. Kommunerne har endvidere mulighed for at udbyde egne kommunale valgfag, der ligger ud over de valgfag, der findes Fælles Mål for. Kommunerne har således gode muligheder for at udbyde valgfag, der har fokus på praksisfaglighed.

For elever i 10. klasse er der, ud over den obligatoriske selvvalgte opgave, en række muligheder for at observere praksisfaglighed i rækken af værkstedsorienterede fag, som kommunalbestyrelsen kan vælge at tilbyde, som indeholder praksisfaglige dimensioner.

2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Efter § 2 g, stk. 2 i vejledningsloven træffes afgørelsen af, hvorvidt en elev er uddannelsesparat til de gymnasiale uddannelser og til erhvervsuddannelserne på grundlag af en vurdering af elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger. Elevens praksisfaglige kompetencer indgår ikke særskilt i vurderingen.

Det er et mål, at praksisfaglighed skal spille en større rolle ved vurderingen af, hvorvidt en elev er uddannelsesparat. Praksisfaglighed foreslås derfor at skulle have en selvstændig plads ved siden af og parallelt til de personlige og sociale forudsætninger. Dette vil tydeliggøre den nye dimension, skabe det nødvendige fokus på praksisfaglighed og placere denne på linje med de øvrige dimensioner. Sigtet er at understøtte intentionen om, at uddannelsesparathedsvurderin-

gen skal tage udgangspunkt i alle elevens kompetencer. Elever, som primært har deres styrker på det praksisfaglige område, forventes med forslaget i højere grad at opleve, at deres kompetencer værdsættes og kan anvendes. Samtidig er det hensigten at få elever, som er uddannelsesparate til gymnasiale uddannelser, til også at overveje en erhvervsuddannelse.

Forslaget om også at skulle vurdere de praksisfaglige kompetencer tager således sigte på alle elever, sådan at det tydeliggøres, at praktisk og kreativ kunnen er væsentlige kompetencer, uanset om eleven vælger en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Det er ikke hensigten med forslaget, at flere elever i udskolingen vurderes ikkeuddannelsesparate. Der sigtes på en gradueret vurdering i form af bedømmelsen høj eller middel, hvor en høj vurdering kan trække en uddannelsesparathedsvurdering op, mens en middel vurdering ikke kan trække ned. Elever, som er vurderet uddannelsesparate, vil således ikke efterfølgende kunne vurderes ikkeuddannelsesparate på baggrund af den praksisfaglige vurdering. Det er forventningen, at modellen i helt marginalt omfang kan trække antallet af uddannelsesparate op.

De nærmere regler om kriterierne for den praksisfaglige dimension vil efter forslaget blive fastsat i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse. Bemyndigelsen vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte regler om, at den tværgående praksisfaglige vurdering ikke kan ændre en uddannelsesparathedsvurdering i negativ retning fra uddannelsesparat til ikkeuddannelsesparat.

For at sikre et øget fokus på elevernes praksisfaglige kompetencer i udskolingen vil der foruden forslaget om indførelse af en praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen efter "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" af 13. oktober 2017 om en ny forberedende grunduddannelse blive indledt drøftelser med folkeskoleforligskredsen af de praksisfaglige elementer i undervisningen i udskolingen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Evaluering af lovforslaget

Det er hensigten, at modellen for hvordan vurderingen af de praksisfaglige kompetencer skal gennemføres, og som fastsættes i bekendtgørelsen, skal evalueres efter to år. Der foreslås således at være en tæt opfølgning på, hvordan den foreslåede model virker, herunder om og i givet fald i hvilket omfang lovforslaget har medvirket til, at de unges søgemønster til henholdsvis de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne har ændret sig.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vurderes at medføre årlige merudgifter for det offentlige på omkring 5-10 mio. kr., der kan opdeles i følgende:

Årlige merudgifter i kommunerne på mellem 5-10 mio. kr. fra 2018 og frem som følge af ressourceforbruget forbundet

med den udvidede uddannelsesparathedsvurdering. De præcise økonomiske konsekvenser skal drøftes med kommunerne. Herudover vil forslaget medføre merudgifter på ca. 0,5 mio. kr. årligt i 2017-2025 i Undervisningsministeriet forbundet med tilretning af optagelse.dk som følge af den udvidede uddannelsesparathedsvurdering. Endelig vil forslaget medføre merudgifter på ca. 0,5 – 1,0 mio. kr. i 2020 til evaluering af ordningen.

Der vil være mindre administrative konsekvenser, idet den nye praksisfaglige dimension, som indgår i den samlede uddannelsesparathedsvurdering, forventes udfoldet som en selvstændig vurdering på linje med vurderingerne af de tre øvrige dimensioner, som allerede indgår i uddannelsesparathedsvurderingen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. august 2017 til den 27. september 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akademikerne, Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børnerådet, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri (DI), Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier-Lederne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier-Bestyrelserne, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Handicaporganisationer, Danske Landbrugsskoler, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Dialogforum for Uddannelses- og Erhvervsvejledning, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolelederne, Erhvervsskolernes ElevOrganisation, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Foreningen for Kristne Friskoler, Foreningen Frie Fagskoler, For-

eningsfællesskabet Ligeværd, Forhandlingsfællesskabet, Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler, Frie Skolers Lærerforening, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, LandboUngdom, Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område, Landselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet, Landsforeningen af 10. Klaseskoler i Danmark, Landsforeningen af Produktionsskoleledere, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsorganisationen i Danmark, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Lederne, Lilleskolerne, Lærernes Cen-

tralorganisation, Private Gymnasier og Studenterkurser, Produktionsskoleforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Ungdomsuddannelser, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-Rådet), Skole og Forældre, Skolelederforeningen, Studievalg Danmark, Uddannelsesforbundet, Ungdomsskoleforeningen og UU Danmark.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Forslaget vurderes at medføre årlige merudgifter for det offentlige på omkring 5-10 mio. kr, der kan opdeles i følgende: Årlige merudgifter i kommunerne på mellem 5-10 mio. kr. årligt fra 2018 og frem som følge af ressourceforbruget forbundet med den udvidede uddannelsesparathedsvurdering. De præcise økonomiske konsekvenser skal drøftes med kommunerne. Herudover vil forslaget medføre merudgifter på ca. 0,5 mio. kr. årligt i 2017-2025 i Undervisningsministeriet forbundet med tilretning af optagelse.dk som følge af den udvidede uddannelsesparathedsvurdering. Endelig vil forslaget medføre merudgifter på ca. 0,5 - 1,0 mio. kr. i 2020 til evaluering af ordningen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der vil være mindre administrative konsekvenser, idet den nye dimension i uddannelsesparathedsvurderingen forventes udfoldet som en selvstændig vurdering i tillæg til den uddannelsesparathedsvurdering, som allerede gennemføres.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt x)	JA	NEJ x

Til nr. 1

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter den gældende bestemmelse i § 2 g, stk. 1, i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. skal elever i folkeskolen, der i 9. og 10. klasse søger om optagelse til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, have en vurdering af, om de har de

faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre ungdomsuddannelsen. En elev, der har indgået en uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser, anses dog for uddannelsesparat. Der vurderes til gruppen af de 3-årige gymnasiale uddannelser, til den 2-årige hf-uddannelse eller til gruppen af erhvervsuddannelser, medmindre eleven har ønske om, at der vurderes til flere kategorier.

Bestemmelsen betyder, at elevens uddannelsesparathed vurderes på baggrund af elevens karakterer samt en helhedsvurdering af henholdsvis elevens sociale og elevens personlige forudsætninger. De personlige kompetencer vurderes ud fra elevens motivation, selvstændighed, ansvarlighed, mødestabilitet og parathed til at vælge uddannelse. De sociale kompetencer vurderes ud fra elevens samarbejdsevne, respekt og tolerance.

Uddannelsesparathedsvurderingen har til formål at sikre, at så mange elever som muligt får de nødvendige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Processen og vurderingerne påbegyndes i 8. klasse for at styrke de elever, som har behov for en særlig skole- og vejledningsmæssig indsats for at blive uddannelsesparat ved udgangen af 9. eller eventuelt 10. klasse.

Det foreslås, at det i § 2 g, stk. 1, indsættes, at uddannelsesparathedsvurderingen af den enkelte elev skal suppleres med en tværgående vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer. Med den foreslåede ændring af bestemmelsen er det et mål, at den praktiske dimension skal spille en større rolle ved elevernes valg af ungdomsuddannelse. En uddannelsesparathedsvurdering, som indeholder et praksisfagligt element, vurderes at kunne bidrage hertil.

Forslaget om at indføre en praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen har til hensigt at understøtte intentionen om, at uddannelsesparathedsvurderingen skal tage udgangspunkt i alle elevens kompetencer, så det sikres, at elever, som primært har deres styrker på det praksisfaglige område, i højere grad oplever, at disse kompetencer kan bruges og værdsættes.

Det er hensigten med forslaget at understrege betydningen af praktiske kompetencer over for både elever, forældre, lærere og vejledere. Derfor foreslås det med ændringen af bestemmelsen, at der udover de allerede gældende forudsætninger – dvs. de faglige, personlige og sociale – for at blive vurderet uddannelsesparat skal indgå en tværgående vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer.

Indførelsen af den praksisfaglige vurdering har ikke til hensigt, at elever, som af skolen er vurderet uddannelsesparate på grundlag af faglige, personlige og sociale kompetencer, vurderes ikkeuddannelsesparate efter skolens vurdering af deres praksisfaglige kompetencer. Hensigten er at øge opmærksomheden på elevernes ressourcer med henblik på tilrettelæggelse af vejledningsaktiviteter i 8. og 9. klasse uden at det samlede antal elever, som vurderes uddannelsesparate, reduceres. Konkret vil elever, som i 8. klasse opfylder de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparate, men som vurderes ikkeuddannelsesparate på grund af util-

strækkelige personlige eller sociale kompetencer, kunne løftes, hvis disse elever har stærke praksisfaglige forudsætninger.

For en elev, som er vurderet uddannelsesparat, vil en vurdering af høj praksisfaglighed kunne anvendes som incitament over for eleven til at orientere sig mod uddannelser, hvor de praksisfaglige færdigheder kan komme i spil. Det vurderes endvidere at kunne være motivationsskabende for eleverne, at der i udskolingen rettes større opmærksomhed mod flere former for faglighed end den snævert boglige.

I dag er den praktiske dimension i folkeskolen ikke reserveret til undervisningen i obligatoriske emner eller til undervisningen i tværgående emner og problemstillinger. Arbejdet med den praksisfaglige dimension udmøntes på forskellig vis i de obligatoriske fag og emner i folkeskolen. I udskolingen er det kun faget idræt i den praktiske/musiske fagrække, der er obligatorisk. Skolens vurderinger af elevens praksisfaglige forudsætninger vil derfor skulle tage udgangspunkt i elevens udbytte af undervisningen set i relation til tilegnelsen af kundskaber og færdigheder inden for de praktiske og anvendelsesorienterede dimensioner i fagene, herunder valgfagene. Desuden vil vurderingen skulle tage udgangspunkt i elevens udbytte af projektopgaven i 9. klasse, det obligatoriske emne Uddannelse og job, vejledningsaktiviteter, introduktionskurser i 8. klasse, eventuel deltagelse i erhvervspraktik i 8. og 9. klasse og brobygning i 9. klasse samt brobygning i 10. klasse.

For elever i 10. klasse er der, ud over den obligatoriske selvvalgte opgave, en række muligheder for at observere praksisfaglighed i rækken af værkstedsorienterede fag, som kommunalbestyrelsen kan vælge at tilbyde, som indeholder praksisfaglige dimensioner.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at der i § 2 g, stk. 2, tilføjes praksisfaglige forudsætninger udover de sociale og personlige forudsætninger. Forslaget er en konsekvens af ændringen i § 2 g, stk. 1.

Elever, der i 8. klasse har tilstrækkelige faglige, sociale og personlige forudsætninger, anses efter § 2 g, stk. 2 for uddannelsesparate også efter 9. og 10. klasse, medmindre elevens faglige niveau er faldet, eller skolen vurderer, at elevens sociale og personlige forudsætninger har ændret sig væsentligt i negativ retning. Med konsekvensændringen ind sættes praksisfaglighed som en yderligere komponent i vurderingen af elevens uddannelsesparathed i 8. klasse.

Elevens praksisfaglighed vurderes udelukkende inden for kategorierne middel eller høj, og en elev, som er vurderet uddannelsesparat, kan således ikke på baggrund af praksisfaglige forudsætninger efterfølgende vurderes ikkeuddannelsesparat. Forslaget, som ikke indeholder en lav kategori af praksisfaglighed, giver derfor ikke anledning til, at Ungdommens Uddannelsesvejledning på baggrund af vurderingen af praksisfaglighed i 8. klasse kan foretage en ny vurdering af elevens praksisfaglighed i 9. klasse, sådan som det er tilfældet, når det faglige niveau falder, eller når elevens so-

ciale og personlige forudsætninger har ændret sig i negativ retning.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i § 2 i, i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. bemyndiges ministeren til at fastsætte nærmere regler om uddannelsesparathedsvurderingen, jf. §§ 2 g og 2 h, på følgende områder:

- 1) Kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der skal indgå.
- 2) Det karaktergennemsnit, der skal være opnået for at opfylde de faglige forudsætninger.
- 3) De standpunktskarakterer, der skal indgå i vurderingen.
- 4) Mulighed for at få foretaget revurdering eller gå til optagelsesprøve på uddannelsesinstitutionen.
- 5) Procedurer, tidsfrister og lign., herunder frist for, hvornår oplysninger, der skal bruges i vurderingen, skal være til disposition.
- 6) Mulighed for fravigelser af reglerne for enkelte elever i helt særlige tilfælde.

Det foreslås, at der indsættes et nyt nummer i § 2, hvorefter ministeren bemyndiges til at fastsætte procedurer og kriterier for de praksisfaglige forudsætninger, som indgår i den tværgående vurdering.

Med den foreslåede ændring udvides bemyndigelsesbestemmelsen, således at undervisningsministeren ud over at fastsætte kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger tillige skal fastsætte kriterier for de praksisfaglige forudsætninger, som indgår i den tværgående vurdering.

Reglerne herom er i dag fastsat i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse. Det er hensigten at ændre bekendtgørelsen, sådan at de kommende kriterier for de praksisfaglige forudsætninger bliver fastsat i bekendtgørelsen. Derudover vil der i bekendtgørelsen blive fastsat bestemmelser for processen for uddannelsesparathedsvurderingen, herunder de praksisfaglige forudsætnings betydning for helhedsvurderingen af elevens uddannelsesparathed. Kriterierne for praksisfaglighed foreslås i bekendtgørelsen defineret ved følgende fem begreber, hvis indhold vil blive nær-

mere præciseret i en vejledning: Praktiske færdigheder og kreativitet, arbejdskendskab, arbejdspladsfærdigheder og virkestrang, værkstedsfærdigheder, færdigheder i at kunne skifte perspektiv mellem del og helhed samt færdigheder i at kunne anvende teorier i praksis. Det er hensigten, at vejledningen skal indeholde forslag til, hvordan de praksisfaglige færdigheder kan observeres i de obligatoriske fag, i valgfag og i vejledningsaktiviteter som brobygning m.v.

Det er endvidere hensigten ved den kommende bekendtgørelsesændring at fastsætte regler om, at den praksisfaglige vurdering gives som en gradueret vurdering i form af høj eller middel.

Det er hensigten, at modellen for hvordan vurderingen af de praksisfaglige kompetencer skal gennemføres, og som fastsættes i bekendtgørelsen, skal evalueres efter to år, det vil sige i efteråret 2020. Der foreslås således at være en tæt opfølgning på, hvordan den foreslåede model virker.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2018. Det vil sige, at elever i 9. og 10. klasse, som søger om optagelse til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse fra skoleåret 2018/19 og frem vil blive vurderet i den praksisfaglige kompetence.

For elever i 9. og 10. klasse, hvor bestemmelsen om vurdering af den praksisfaglige dimension i uddannelsesparathedsvurderingen ikke var trådt i kraft, da de gik i 8. klasse, skal den praksisfaglige vurdering i skoleåret 2018/19 foretages med afsæt i de observationer af praksisfaglighed, som finder sted i fag og vejledningsaktiviteter i 9. og 10. klasse.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft ved kgl. anordning for Færøerne og Grønland. Såvel Færøernes Hjemmestyre som Grønlands Selvstyre lovgiver i dag om egne forhold i relation til disse retsområder.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§1

I lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1097 af 28. september 2017, foretages følgende ændringer:

§ 2 g. Elever i folkeskolen, der i 9. og 10. klasse søger om optagelse til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, skal have en vurdering af, om de har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre ungdomsuddannelsen (uddannelsesparathed), jf. dog stk. 7. Der vurderes til gruppen af de 3-årige gymnasiale uddannelser, til den 2-årige hf-uddannelse eller til gruppen af erhvervsuddannelser, medmindre eleven har ønske om flere kategorier, hvortil der vurderes.

1. I § 2 g, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»De forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat, der er nævnt i 1. pkt., suppleres med en tværgående vurdering af elevens praksisfaglige kompetencer.«

Stk. 2. Vurderingen indledes i 8. klasse og foretages, medmindre særlige forhold gør sig gældende, i overensstemmelse med stk. 1. Vurderingen omfatter på dette klassetrin alle elever. Elever, der i 8. klasse har mindst 4,0 i gennemsnit af alle de afsluttende standpunktskarakterer, og hvor skolens leder vurderer, at de sociale og personlige forudsætninger er tilstrækkelige, anses for uddannelsesparate også efter 9. og 10. klasse, jf. dog stk. 5 og 6. I både 8., 9. og 10. klasse er karakterkravet dog 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse, og for elever, der søger den 2-årige hf-uddannelse, 4,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer. For øvrige elever, jf. dog § 2 h, foretager Ungdommens Uddannelsesvejledning efter regler udstedt i medfør af § 2 og på grundlag af oplysninger fra elevens skole en vurdering af, om eleven er uddannelsesparat efter stk. 1.

2. I § 2 g, *stk. 2, 3. pkt.*, ændres »sociale og personlige« til: »sociale, personlige og praksisfaglige«.

Stk. 3-8---

§ 2 i. Undervisningsministeren fastsætter på følgende områder nærmere regler om uddannelsesparathedsvurderingen, jf. §§ 2 g og 2 h:

1) Kriterier for de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der skal indgå.

2-6)---

3. I § 2 i indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) Procedurer og kriterier for de praksisfaglige forudsætninger, som indgår i den tværgående vurdering.«

Nr. 2-6 bliver herefter nr. 3-7.